

ACTA

České biskupské konference

Ročník 2017

Číslo **12**

VYDALA ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE
PRAHA 1. PROSINCE 2017
(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

18. APOŠTOLSKÝ LIST MOTU PROPRIO *MAGNUM PRINCIPIUM,* KTERÝM SE MĚNÍ NĚKTERÁ USTANOVENÍ V KÁNONU 838 KODEXU *KANONICKÉHO PRÁVA*

Důležitý princip [Magnum principium] potvrzený II. ekumenickým vatikánským koncilem – aby bylo liturgické modlitbě, přizpůsobené chápání lidu, možné rozumět – přinesl závažný požadavek, který byl svěřen biskupům: zavést do liturgie vernakulární jazyk a opatřit a schválit překlady liturgických knih.

I když si latinská církev byla vědoma, že hrozí částečná ztráta vlastního liturgického jazyka, který se staletí užíval po celém světě, ochotně otevřela dveře tomu, aby se překlady, jako součásti samotných obřadů, staly společně s latinským jazykem hlasem církve slavící božská tajemství.

Zvlášť s ohledem na různé názory o užívání vernakulárního jazyka, které výmluvně vyjádřili otcové koncilu, si byla církev zároveň vědoma obtíží, které při této práci mohou nastat. Na jednu stranu bylo zapotřebí uvést dobro věřících každého věku a kultury i jejich právo účastnit se vědomě a aktivně liturgických slavení do souladu s podstatnou jednotou římského ritu; na stranu druhou se vernakulární jazyky mohly často teprve postupně stávat jazyky liturgickými, které by stejně jako liturgická latina nepostrádaly jazykový lesk a důstojnost při vyjadřování myšlenek, aby živily víru.

Tímto směrem mířily některé liturgické zákony, instrukce, okružní listy, lineamenta a potvrzení liturgických knih ve vernakulárních jazycích, které Apoštolský stolec vydával už od doby koncilu, ať to bylo před zavedením zákonů *Kodexu kanonického práva*, nebo po něm. V dokumentech uvedené principy byly užitečné a zpravidla i zůstávají užitečné, a jak je to jen možné, liturgické komise je použijí jako vhodné nástroje, aby i při velmi bohaté různosti jazyků mohlo liturgické společenství získat vhodné roucho vyjadřovacího stylu, které by

bylo přiměřené jednotlivým částem liturgie; přitom se zachová neporušenost a přesná věrnost zvláště při překladu některých textů, které mají v každé jednotlivé liturgické knize větší důležitost.

Liturgický text je jako rituální znamení prostředkem ústní komunikace. Pro věřící, kteří slaví posvátné obřady, je však i slovo tajemstvím: vždyť slovy, která jsou pronášena, zvláště když se čte Písmo svaté, mluví k lidem Bůh, v evangeliu sám Kristus mluví k svému lidu a ten, buď sám, nebo prostřednictvím celebranta, odpovídá Pánu v Duchu Svatém modlitbou.

Cílem překládání textů, ať liturgických, nebo biblických pro bohoslužbu slova, je hlásat věřícím slovo spásy v poslušnosti víře a dávat výraz modlitbě církve k Pánu. K dosažení tohoto cíle je zapotřebí sdělovat konkrétnímu lidu v jeho jazyce to, co chtěla církev sdělit ostatnímu lidu v jazyce latinském. Věrnost nelze vždycky posuzovat na základě jednotlivých slov, ale spíše v kontextu na základě celého komunikačního aktu a podle vlastního literárního druhu; ale jistá zvláštní slova je přesto zapotřebí posuzovat také na základě celé katolické víry, protože každý překlad liturgických textů má být v souladu se zdravou naukou.

Není divu, že na této dlouhé a namáhavé cestě nastaly mezi biskupskými konferencemi a tímto Apoštolským stolcem některé obtíže. Aby předpisy koncilu o užívání vernakulárních jazyků v liturgii platily i v budoucnosti, je svrchovaně nezbytná trvalá spolupráce – naplněná vzájemnou důvěrou, bdělá a kreativní – mezi biskupskými konferencemi a dikasteriem Apoštolského stolce, jehož úkolem je pečovat o posvátnou liturgii, totiž Kongregací pro bohoslužbu a svátosti. Aby obnova celého liturgického života správně pokračovala, zdá se proto vhodné, aby byly některé principy tradované od koncilu jasněji znova potvrzeny a užívány v praxi.

Je samozřejmě nutné mít na zřeteli užitek a dobro věřících a nesmí se zapomínat ani na právo a úkol biskupských konferencí. Ty mají spolu s biskupskými konferencemi zemí užívajících týž jazyk a spolu s Apoštolským stolcem působit a zajistit, aby byl při zachování vlastního charakteru každého jazyka tlumočen plně a věrně smysl původního textu a aby přeložené liturgické knihy, i když projdou úpravami, stále vyzařovaly jednotu římského ritu.

Aby byla spolupráce mezi Apoštolským stolcem a biskupskými konferencemi jednodušší a plodnější a aby při plnění tohoto úkolu pro věřící rostla, po vyslechnutí námi ustanovené komise biskupů a odborníků a na základě autority, která nám byla svěřena, rozhodujeme, že má být vyjasněno dosud platné kanonické ustanovení kán. 838 CIC. Podle záměru konstituce *Sacrosanctum concilium*, vyjádřeného zvláště v č. 36, §§ 3–4, 40 a 63, a podle záměru apoštolského listu motu proprio *Sacram liturgiam*, č. IX, má být jasněji zřejmá kompetence Apoštolského stolce ve věci překladů liturgických knih a pronikavějších úprav (mezi ně lze počítat také některé nové texty vkládané do liturgických knih), o kterých rozhodují a které schvalují biskupské konference.

V tom smyslu bude kán. 838 dále znít takto:

§ 1. *Sacrae liturgiae moderatio ab Ecclesiae auctoritate unice pendet: quae quidem est penes Apostolicam Sedem et, ad normam iuris, penes Episcopum dioecesanum.*

[Řízení posvátné liturgie je vyhrazeno pouze církevním představeným, a to Apoštolskému stolci a podle norem práva diecéznímu biskupovi.]

§ 2. *Apostolicae Sedis est sacram liturgiam Ecclesiae universae ordinare, libros liturgicos edere, aptationes, ad normam iuris a Conferentia Episcoporum approbatas, recognoscere, necnon advigilare ut ordinationes liturgicae ubique fideliter observentur.*

[Apoštolskému stolci přísluší řízení posvátné liturgie v celé církvi, vydávání liturgických knih, **přezkoumávání úprav, které podle norem práva schválila biskupská konference**, a dozor nad tím aby byly liturgické předpisy všude věrně zachovávány.]

§ 3. *Ad Episcoporum Conferentias spectat versiones librorum liturgicorum in linguas vernaculas fideliter et convenienter intra limites definitos accommodatas parare et approbare atque libros liturgicos, pro regionibus ad quas pertinent, post confirmationem Apostolicae Sedis, edere.*

[Biskupským konferencím přísluší opatřovat a **schvalovat** překlady liturgických textů do vernakulárních jazyků, které jsou provedeny **věrně** a jsou ve stanovených mezích vhodně **přizpůsobeny**, a **po potvrzení Apoštolským stolicem vydávat liturgické knihy pro země jejich příslušnosti.**]

§ 4. Ad Episcopum dioecesanum in Ecclesia sibi commissa pertinet, intra limites suae competentiae, normas de re liturgica dare, quibus omnes tenentur.

[Diecéznímu biskupovi přísluší v jemu svěřené diecézi vydávat v mezích své působnosti normy v liturgických věcech, závazné pro všechny.]

Obdobně je zapotřebí vykládat jak č. 64 § 3 apoštolské konstituce *Pastor bonus*, tak jiné zákony, zvláště ty, které jsou obsaženy v liturgických knihách a týkají se jejich překládání. Týmž způsobem určujeme, aby Kongregace pro bohuslužbu a svátosti upravila ve smyslu nového ustanovení své »Regolamento« (vnitřní směrnice) a aby pomáhala biskupským konferencím plnit jejich úkol a stále více se snažila pečovat o liturgický život latinské církve.

Přikazujeme, aby všechno, o čem jsme v tomto apoštolském listě motu proprio rozhodli, bylo pevné a právoplatné – bez ohledu na všechna ustanovení, která jsou s těmito v rozporu, i když jsou hodna zvláštní zmínky –, a rozhodujeme, aby to bylo vyhlášeno vydáním v deníku *L'Osservatore Romano* a nabylo platnosti dne 1. října roku 2017 a poté vydáno ve věstníku *Acta Apostolicae Sedis*.

V Římě u svatého Petra dne 3. září léta Páně 2017,
v pátém roce našeho pontifikátu.

FRANTIŠEK, PAPEŽ

19. KOMENTÁŘ SEKRETÁŘE KONGREGACE PRO BOHOSLUŽBU A SVÁTOSTI, K APOŠTOLSKÉMU LISTU MOTU PROPRIO *MAGNUM PRINCIPIUM*, PAPEŽE FRANTIŠKA

Mění se formulace některých norem *Kodexu kanonického práva*, které se týkají vydávání liturgických knih v dnešních jazycích. V motu proprio *Magnum principium*, datovaném 3. září 2017 a platném od následujícího 1. října, zavedl papež František změny do textu kánonu 838. V tomtéž papežském dokumentu je uvedeno vysvětlení motivů pro změny – dokument připomíná a vykládá principy, na kterých stojí překládání typických liturgických textů vydaných v latinském jazyce, a instance zapojené do této citlivé práce. Protože je liturgie modlitbou církve, řídí ji církevní představení.

Jde o významnou věc, a proto už Otcové II. vatikánského koncilu jmenovali jako odpovědné v této oblasti jak Apoštolský stolec, tak biskupské konference (srov. *Sacrosanctum concilium*, č. 36, 40 a 63). Obtížný úkol připravit liturgické překlady se řídil normami a zvláštěními instrukcemi příslušného dikasteria, zejména instrukcí *Comme le prévoit* (25. ledna 1969) a po vydání *Kodexu kanonického práva* z roku 1983 instrukcí *Liturgiam authenticam* (28. března 2001). Obě tyto instrukce byly publikovány – každá v různé fázi vývoje – aby odpovídaly na konkrétní problémy, které se během času ukazovaly a vznikaly při komplexní práci na překladech liturgických textů. Látka v oblasti inkulturace byla regulována instrukcí *Varietates legitimae* (25. ledna 1994).

Když se teď zváží zkušenost z těchto let, »zdá se vhodné«, píše papež, »aby byly některé principy tradované od koncilu jasněji znova potvrzeny a užívány v praxi«. Papež vzal v úvahu, jakou cestu jsme ušli, a s pohledem do budoucnosti, na základě liturgické konstituce II. vatikánského koncilu *Sacrosanctum concilium*, pojal úmysl upřesnit platné ustanovení obměnami kánonu 838 *Kodexu kanonického práva*.

Cílem úpravy je lépe definovat roli Apoštolského stolce a biskupských konferencí, povolaných pracovat ve vzájemném dialogu, při zachování respektu ke svým kompetencím, které jsou odlišné a komplementární, na překladu latinských typických knih a také na případných úpravách, které se mohou týkat textů i obřadů – a to ve službě liturgické modlitbě Božího lidu.

V nové formulaci zmíněného kánonu se zejména adekvátněji rozlišuje, co se týče role Apoštolského stolce, jaká je vlastní oblast *recognitio* a čeho se týká *confirmatio*, při zachování respektu k tomu, co je v kompetenci biskupských konferencí, a s ohledem na jejich pastorální a doktrinální odpovědnost i na meze, v kterých smějí jednat.

Recognitio [přezkoumání], zmíněná v § 2 kánonu 838, zahrnuje proces přezkoumání zákonných liturgických úprav [*aptationes*] ze strany Apoštolského stolce, včetně úprav »pronikavějších« [Sacrosanctum concilium, č. 40], které mohou v dovolených mezích ustanovit a schválit pro své území biskupské konference. V tomto prostoru, kde se setkávají liturgie a kultura, je Apoštolský stolec povolán takovéto úpravy *recognoscere* [přezkoumat], to znamená zrevidovat a posoudit, aby ochránil podstatnou jednotu římského ritu: u této látky se odkazuje na č. 39–40 konstituce *Sacrosanctum concilium* a její aplikace – způsoby případně uvedenými v liturgických knihách – je regulována instrukcí *Varietates legitimae*.

Termín *confirmatio* [potvrzení] – použitý už v motu proprio *Sacram liturgiam* (25. ledna 1964), č. IX – se týká překladů textů, jejichž opatrování a schvalování přísluší na základě konstituce *Sacrosanctum concilium* (č. 36 § 4) biskupským konferencím; § 3 kánonu 838 upřesňuje, že překlady musejí být vyhotoveny *fideliter* [věrně] podle původních textů; berou tak v potaz hlavní starost instrukce *Liturgiam authenticam*. Když motu proprio zmiňuje právo i břímě překládání, které je svěřeno biskupským konferencím, připomíná také, že tyto konference mají »působit a zajistit, aby byl při zachování vlastního charakteru každého jazyka tlumočen plně a věrně smysl původního textu«.

Confirmatio Apoštolského stolce tedy nepředstavuje alternativní zasahování do překladu, ale je autoritativním aktem, kterým příslušné dikasterium ratifikuje schválení, které udělili biskupové. Samozřejmě se předpokládá kladné posouzení věrnosti a shody výsledných textů

ve srovnání s typickým vydáním, na němž se zakládá jednota ritu, a především se musejí brát v úvahu texty větší důležitosti, zvláště svátostné formule, eucharistické modlitby, modlitby při svěcení, mešní řád atd.

Úprava *Kodexu kanonické práva* s sebou přirozeně nese úpravu č. 64 § 3 apoštolské konstituce *Pastor bonus* a také norem týkajících se překládání. To znamená, že je nezbytné například pozměnit některá čísla *Všeobecných pokynů k Římskému misálu* a úvodů (*Praenotanda*) k liturgickým knihám. Tam, kde instrukce *Liturgiam authenticam* (je třeba ocenit ji pro odůvodněnou pozornost, kterou této komplikované práci a jejím důsledkům věnuje) žádá o *recognitio*, bude třeba ji interpretovat ve světle nové formulace kánonu 838. A nakonec motu proprio určuje, aby i Kongregace pro bohoslužbu a svátosti upravila »ve smyslu nového ustanovení své „Regolamento“ (vnitřní směrnice) a aby pomáhala biskupským konferencím plnit jejich úkol«.

✠ Arthur Roche
arcibiskup sekretář
Kongregace pro bohoslužbu a svátosti

20. NOTA K APOŠTOLSKÉMU LISTU MOTU PROPRIO *MAGNUM PRINCIPIUM*, PAPEŽE FRANTIŠKA

U příležitosti vydání motu proprio *Magnum principium*, kterým papež František ustanovuje změny v § 2 a v § 3 kán. 838 *Kodexu kanonického práva*, nabízí sekretář Kongregace pro bohoslužbu a svátosti v následující poznámce komentář k pramenům, které tvoří základ těchto paragrafů; bere přitom v úvahu formulaci dosud platnou i tu novou.

Dnes platný text

Až dosud znějí dva následující paragrafy kán. 838 takto:

§ 2. Apostolicae Sedis est sacram liturgiam Ecclesiae universae ordinare, libros liturgicos edere eorumque versiones in linguas vernaculas recognoscere, necnon advigilare ut ordinationes liturgicae ubique fideliter observentur.

[Apoštolskému stolci přísluší řízení posvátné liturgie v celé církvi, vydávání liturgických knih, přezkoumání jejich překladů do jiných jazyků a dozor nad tím, aby byly liturgické předpisy všude věrně zachovávány.]

§ 3. Ad Episcoporum conferentias spectat versiones librorum liturgicorum in linguas vernaculas, convenienter intra limites in ipsis libris liturgicis definitos aptatas, parare, easque edere, praevia recognitione Sanctae Sedis.

[Biskupským konferencím přísluší opatrovat překlady liturgických textů do jiných jazyků, včetně jejich vhodných úprav v mezích v těchto knihách stanovených a jejich vydávání po předchozím přezkoumání Apoštolským stolcem.]

V případě § 2 se odkazuje na instrukci *Inter Oecumenici* (26. září 1964), č. 21, a na kán 1257 CIC 1917.

V případě § 3 na *Sacrosanctum Concilium*, č. 22 § 2 a č. 36 §§ 3–4; S. Congregatio pro Sacramentis et Cultu Divino, epistula *Decem iam*

annos (5. června 1976); S. Congregatio pro Doctrina Fidei, *Ecclesiae pastorum* (19. března 1975), čl. 3.

I když mají prameny jen orientační význam a nejsou vyčerpávající, je možné učinit k nim několik poznámek.

Platí to zvláště o § 2 kán. 838. Číslo 21 instrukce se nachází v její I. kapitole, v šestém oddílu, nesoucím název *De competenti auctoritate in re liturgica* (ad Const. art. 22); zní takto: »Apostolicae Sedis est tum libros liturgicos generales instaurare atque approbare, tum sacram Liturgiam in iis quae universam Ecclesiam respiciunt ordinare, tum Acta et deliberationes auctoritatis territorialis probare seu confirmare, tum eiusdem auctoritatis territorialis propositiones et petitiones accipere.« [Apoštolskému stolci přísluší jak obnova a schvalování obecných liturgických knih, tak řízení posvátné liturgie v těch věcech, které se týkají celé církve, schvalování nebo potvrzování aktů a rozhodnutí místně příslušné územní autority a přijímání návrhů a žádostí téže územní autority.] Jasně se tu ukazuje předpokládaná ekvivalence mezi slovesem »recognoscere« v § 2 kán. 838 a výrazem »probare seu confirmare« v instrukci *Inter Oecumenici*. Liturgická komise II. vatikánského koncilu chtěla tento výraz použít, aby nahradila termín odvozený ze slovesa »recognoscere« (»actis recognitis«), s odkazem na kán. 250 § 4 (srov. kán. 304 § 2) *Kodexu kanonického práva* z roku 1917. Koncilním otcům to bylo vysvětleno v *relatio* a jimi pak odhlasováno v podobě »actis ab Apostolica Sede probatis seu confirmatis« v SC 36 § 3. Ještě je možné poznamenat, že *Inter Oecumenici* 21 se týká všech aktů územních autorit, zatímco *Kodex* ho aplikuje specificky na »interpretationes textuum liturgicorum«; o této látce pojednává *Inter Oecumenici* výslovně v č. 40.

Pro § 3 kán. 838 je důležitý odkaz na SC 22 § 2. Pokud jde o SC 36 § 3–4 (§ 3 říká: »de usu et modo linguae vernaculae statuere, actis ab Apostolica Sede probatis seu confirmatis« [rozhodovat o tom, zdali a jak může být uplatněn národní/vernakulární jazyk; Apoštolský stolec taková rozhodnutí zkoumá neboli potvrdí];¹ a § 4: »conversio textus latini in linguam vernaculam in Liturgia adhibenda, a competenti auctoritate ecclesiastica territoriali, de qua supra, approbari debet« [Překlad textu určeného pro liturgii z latiny do národního/vernakulárního

1

Vydaný český překlad SC: »přezkoumá, tj. potvrdí«.

jazyka musí schválit příslušná územní církevní autorita, uvedená výše]), je jasné, že pro překlad se nežádá ani *probatio seu confirmatio*, ani *recognitio* v úzkém právním smyslu podle kán. 455 § 2.

Zdá se, že nebylo adekvátně vztato v úvahu, co se stalo s pasáží motu proprio *Sacram liturgiam* (25. ledna 1964), č. IX, která se na základě reakce koncilních otců objevila v *Acta Apostolicae Sedis* v upravené podobě. Když vyšla 29. ledna 1964 v *Osservatore Romano*, zněla tato pasáž *Sacram liturgiam* takto: »... populares interpretationes, a competente auctoritate ecclesiastica territoriali propositas,² ab Apostolica Sede esse rite recognoscendas³ atque probandas« [... lidové překlady, předložené příslušnou místní církevní autoritou, má náležitě přezkoumat a schválit Apoštolský stolec]. V *Acta Apostolicae Sedis* však byla převzata koncilní terminologie: »...populares interpretationes, a competente auctoritate ecclesiastica territoriali confi-ciendas et approbandas esse, ad normam art. 36, §§ 3 et 4; acta vero huius auctoritatis, ad normam eiusdem art. 36, § 3, ab Apostolica Sede esse rite probanda seu confirmanda«⁴ [... lidové překlady má poří-dit a schválit příslušná místní církevní autorita podle norem čl. 36, §§ 3 a 4; Apoštolský stolec má taková rozhodnutí náležitě zkoumat a potvrdit]. Motu proprio *Sacram liturgiam* tedy rozlišovalo schvá-lení [*approbatio*] překladů jako takových dekretem územní autority, který je činil závaznými, a skutečnost, že tento akt musel být »pro-batus seu confirmatus« [zkoumán a potvrzen] Apoštolským stolcem. Je nutné ještě poznamenat, že *Sacram liturgiam* dodává: » Quod ut semper servetur praescribimus, quoties liturgicus quidam textus latinus a legitima, quam diximus, auctoritate in linguam vernaculam convertetur«⁵ [Předepisujeme, aby se to zachovávalo vždycky, když bude zmíněná legitimní autorita překládat nějaký liturgický text do vernakulárního jazyka]. Nařízení se týká obou odlišných momentů – jak *conficere et approbare*, pořízení a schválení překladu, tak aktu, kterým se překlad činí závazný vydáním knihy, která ho obsahuje.

---

2 SC 36 § 4 používá sloveso »approbare«.

3 SC 36 § 3: »actis ab Apostolica Sede probatis seu confirmatis«.

4 Srov. *Acta Apostolicae Sedis*, 1964, roč. 56, s. 143.

5 Srov. tamtéž.

Odkaz na list kongregace pro liturgii (S. Congregatio pro Sacramentis et Cultu Divino) *Decem iam annos* je důležitý, je však nutno poznamenat, že list nikdy nepoužívá termínu »recognoscere«, ale jen »probare, confirmare, confirmatio«.

Pokud jde o *Ecclesiae pastorum* Kongregace pro nauku víry (S. Congregatio pro Doctrina Fidei), čl. 3 (sestává ze tří čísel), týká se našeho předmětu jen číslo první; zní: »1. Libri liturgici itemque eorum versiones in linguam vernaculam eorumve partes ne edantur nisi de mandato Episcoporum Conferentiae atque sub eiusdem vigilantia, praevia confirmatione Apostolicae Sedis« [1. Liturgické knihy i jejich překlady do vernakulárního jazyka nebo jejich části ať se vydávají výhradně z pověření biskupské konference a pod jejím dozorem, po předchozím potvrzení Apoštolského stolce.]. Číslo 2 se týká reedici a číslo 3 modlitebních knih. Ale je nutno poznamenat, že biskupským konferencím se připisuje dozor [*vigilantia*] a pověřování [*mandatum*], zatímco Apoštolskému stolci »praevia confirmatio« [předchozí potvrzení] knihy, která se vydává, a ne vysloveně »recognitio« překladu, jak čteme v kán. 838.

Nový text

Po změnách, o kterých bylo rozhodnuto v motu proprio *Magnum principium*, znějí §§ 2 a 3 kán. 838 takto:

§ 2. Apostolicae Sedis est sacram liturgiam Ecclesiae universae ordinare, libros liturgicos edere, **aptationes, ad normam iuris a Conferentia Episcoporum approbatas, recognoscere**, necnon advigilare ut ordinationes liturgicae ubique fideliter observentur.

[Apoštolskému stolci přísluší řízení posvátné liturgie v celé církvi, vydávání liturgických knih, **přezkoumávání úprav, které podle norm práva schválila biskupská konference**, a dozor nad tím, aby byly liturgické předpisy všude věrně zachovávány.]

§ 3. Ad Episcoporum Conferentias spectat versiones librorum liturgicorum in linguas vernaculas **fideliter** et convenienter intra limites definitos **accommodatas** parare **et approbare atque libros**

liturgicos, pro regionibus ad quas pertinent, post confirmationem Apostolicae Sedis, edere.

[Biskupským konferencím přísluší opatřovat a **schvalovat** překlady liturgických textů do vernakulárních jazyků, které jsou provedeny **věrně** a jsou ve stanovených mezích vhodně **přízpůsobeny**, a **po potvrzení Apoštolským stolcem vydávat liturgické knihy pro země jejich příslušnosti.**]

§ 2 se nyní týká »aptationes« [úprav] (neuvádějí se už »versiones«, které jsou předmětem § 3), totiž textů a prvků, které se neobjevují v latinské *editio typica*, stejně jako »profundiores aptationes« [pronikavějších úprav], které předpokládalo SC 40 a které se řídí instrukcí o římské liturgii a inkulturaci *Varietates legitimae* (25. ledna 1994); »aptationes« musejí mít po schválení biskupskou konferencí »recognitio« Apoštolského stolce. Odkazuje se na SC 36 § 3. Změněný § 2 uchovává mezi svými prameny kán. 1257 CIC 1917 a přidává odkaz na instrukci *Varietates legitimae*, která pojednává o aplikacích SC 39 a 40, pro které se požaduje opravdová a vlastní »recognitio«.

§ 3 se týká »versiones« [překladů] liturgických textů – lépe specifikuje, že musejí být provedeny »fideliter« [věrně] a schváleny biskupskými konferencemi. Odkazuje se na SC 36 § 4 a kromě toho je tu analogie s kán. 825 § 1, který se týká překladů Písma svatého. Tyto překlady jsou vydány v liturgických knihách poté, co obdrží od Apoštolského stolce »confirmatio«, jak je uvedeno v motu proprio *Sacram liturgiam*, č. IX.

Předešlá formulace § 3 kán. 838 – »intra limites in ipsis libris liturgicis definitos aptatas« [včetně jejich ... úprav v mezích v těchto knihách stanovených] – vycházela z SC 39 (»Intra limites in editionibus typicis librorum liturgicorum statutos ... aptationes definire« [určit přízpůsobující úpravy ... v mezích, které stanoví »typová« vydání liturgických knih]), týkajícího se »aptationes« a ne »versiones«, o nichž tento paragraf pojednává nyní; je proto nahrazena výrazem »intra limites definitos accommodatas«; terminologii čerpá z *Institutio Generalis Missalis Romani (Všeobecných pokynů k Římskému misálu)*, č. 392; to umožňuje vhodně rozlišit překlady od »aptationes« zmíněných v § 2.

Upravený § 3 proto i nadále vychází z SC 22 § 2, SC 36 § 3–4, S. Congregatio pro Sacramentis et Cultu Divino, epistula *Decem iam*

annos (5. června 1976); S. Congregatio pro Doctrina Fidei, *Ecclesiae pastorum* (19. března 1975), čl. 3, s doplněním odkazu na č. 391 a 392 *Institutio Generalis Missalis Romani* (*Všeobecných pokynů k Římskému misálu*, editio typica tertia). Vyhýbá se však termínu »recognoscere, recognitis«, takže se nemůže klást rovnítko mezi akt Apoštolského stolce týkající se překladů, které opatřily biskupské konference se zvláštní věrností ke smyslu latinského textu (srov. doplnění »fideliter«), a ustanovením kán. 455, ale znovu je to součástí »confirmatio« (jak je to vyjádřeno jak v *Decem iam annos*, tak v *Ecclesiae pastorum*, čl. 3).

»Confirmatio« je autoritativní akt, kterým Kongregace pro bohoslužbu a svátosti ratifikuje schválení biskupů. Odpovědnost za překlad, o kterém předpokládá, že je věrný, ponechává jako dogmatické a pastorační *munus* biskupské konferenci. Stručně řečeno, »confirmatio«, obvykle uskutečňovaná cestou důvěry, předpokládá kladné posouzení věrnosti a shody výsledných textů ve srovnání s typickým latinským textem; pozornost se musí věnovat především textům větší důležitosti (jako jsou např. svátostné formule, které vyžadují schválení Svatého otce, mešní řád, eucharistické modlitby a modlitby při svěcení, které vyžadují pečlivou kontrolu).

Jak připomíná samotné motu proprio *Magnum principium*, má úprava kán. 838 §§ 2 a 3 dopad na č. 64 § 3 apoštolské konstituce *Pastor bonus* a také na *Institutio Generalis Missalis Romani* (*Všeobecné pokyny k Římskému misálu*) a úvodu (*Praenotanda*) k liturgickým knihám v místech, které se týkají překladů a úprav.

9. září 2017

Odkazy na latinské texty zmíněných dokumentů (chronologicky):

- Constitutio Sacrosanctum Concilium (4. 12. 1963):
http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19631204_sacrosanctum-concilium_lt.html
- Paulus VI, motu proprio Sacram liturgiam (25. ledna 1964):
http://w2.vatican.va/content/paul-vi/la/motu_proprio/documents/hf_p-vi_motu-proprio_19640125_sacram-liturgiam.html
- Instructio Inter Oecumenici (26. září 1964): <http://www.vatican.va/archive/aas/documents/AAS-56-1964-ocr.pdf>
- Decretum Ecclesiae pastorum (19. března 1975):
http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19750319_ecclesiae-pastorum_lt.html
- Epistula Decem iam annos (5. června 1976): *Notitiae*, 1976, roč. 12, s. 300–302; http://www.chiesaecomunicazione.com/doc/lettera-a_decem-iam-annosa_1976.php
- Codex iuris canonici: http://www.vatican.va/latin/latin_codex.html
- Instructio Varietates legitimae (25. ledna 1994):
<http://www.vatican.va/archive/aas/documents/AAS-87-1995-ocr.pdf>
- Ioannes Paulus II, constitutio apostolica Pastor bonus (28. června 1988):
http://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/la/apost_constitutions/documents/hf_jp-ii_apc_19880628_pastor-bonus.html
- Institutio Generalis Missalis Romani (editio typica tertia, 2002): <http://www.liturgie.de/liturgie/index.php?bereich=publikationen&datei=pub/op/dok/InstGenMissRomani2002>